

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Saksbehandler
Tore Hals
Tlf 70 16 20 24

Deres ref.

Vår ref.
TH/12/4099-3/010

Dato:
26.06.2012

EVALUERING AV VALGET 2011. FORSAVG TIL ENDRINGER I VALGLOVEN OG VALGFORSKRIFTEN - UTTALELSE FRA ÅLESUND KOMMUNE

Ålesund valgstyre vedtok i møte 25.06.12 å gi følgende uttalelse til høringsnotatet av mai 2012 om evaluering av valget i 2011 og forsalg til endringer i valgloven og valgforskriften:

1. Evalueringen av valget i 2011 tas til orientering.
2. Forslag til endringer i valgloven om manntall (§§ 2-3, 2-5, 2-7 og 2-9) støttes med følgende merknad:
  - a. Det er på tide at staten tar hovedansvaret for manntallet og at dette blir tatt inn i § 2-3 (1).
  - b. Permanent manntall bør etableres fra nå av, men det kan aksepteres at det skjer først etter at EVA tas i bruk i hele landet. Et permanent manntall bør være så fleksibelt at kommunene gjennom bruk av EVA kan gjennomføre lokale folkeavstemninger eller valg også til andre tider enn stortingsvalg og kommunestyrevalg.
  - c. Rådmannen vil understreke betydningen av at manntallet gjøres tilgjengelig allerede fra 2. januar slik at vi kan starte arbeidet med listeforslagene så tidlig som mulig.
3. Forslag til endringen i valgloven om forhåndsstemmegivning (§§ 8-1 og 8-4) støttes med følgende merknad:
  - a. Dagens ordning med at det er helt ulike måter å avgive stemme på forhånd og på valgtid er forvirrende for velgerne. Dessuten reagerer velgerne på bruken av valgkort som legges i omslagskonvolutten sammen med stemmeseddelkonvolutten. De mener dette ikke sikrer hemmelig stemmegivning
  - b. Stemmegivningen fra kommunens egne velgere bør være så lik som mulig for både forhåndsstemmegivning og valgtingsstemmegivning ved at i begge tilfeller stempler seddelen som velgeren selv legger direkte i urnen og stemmegivningen godkjennes samtidig.
  - c. Stemmegivning fra andre kommuners velgere videreføres som nå.

- d. Stemmegivning fra andre typer velgere (har forhåndsstemt tidligere, ikke i manntallet) behandles som «særskilt stemmegivning» tilsvarende som for valtingstemmegivning.
  - e. Stemmegivning i beredskapssituasjon kan gjennomføres tilsvarende som under forsøket ved valtingen i 2011.
4. Forslag til endringen i valgloven om tilgjengelighet (§§ 8-3 og 9-3) støttes.
  5. Forslag til endringen i valgforskriften om utforming av stemmeseddelen (§ 19 a) støttes.
  6. Etableringen av et nytt sentralt elektronisk valgadministrativt datasystem (EVA), som utvikles og driftes av staten og stilles til fri disposisjon for kommunene og fylkeskommunene, støttes fullt ut. Om nødvendig bør dette tas inn i valgloven eller valgforskriften så snart som mulig.
  7. Departementets vurdering av utforming av valgkort støttes med følgende merknad:
Utformingen av valgkort må inn i valgforskriften og ansvaret for utformingen må legges til staten, men slik at kommunene har ansvar for å legge inn opplysningene som er spesifikke for den enkelte kommune. Det statlige ansvaret blir en naturlig følge av at den enkelte kommune skal kunne skrive ut valgkort direkte fra EVA. Dersom velgerne selv skal kunne hente en elektronisk versjon av valgkortet, krever også dette at det er en standard utforming av valgkortet.
  8. Departementets vurdering av forsøket med elektronisk avkryssing i manntallet støttes med følgende merknad:
Dersom det ikke åpnes allerede nå for en permanent ordning med elektronisk avkryssing i manntallet også på valgdagen, må de kommunene som benyttet denne ordningen ved valget i 2011 få forlenge prøveordningen til og med valget i 2013.
  9. Departementet kommenterer ikke forsøket med elektronisk stemmegivning, bare forsøket med utprøving av nye stemmesedler, forsøket med elektronisk avkryssing i manntallet og forsøket med stemmerett for 16- og 17-åringar. Ålesund deltok i alle fire forsøkene og vil gi følgende merknad til elektronisk stemmegivning:
Erfaringene Ålesund høstet med muligheten for å kunne forhåndsstemme elektronisk via internett er positive. Når antall velgere som stemte på forhånd økte fra ca. 22 % ved valget i 2007 til ca. 37 % i 2011 – og ca. 71 % av de som forhåndsstemte valgte internett, kan det tolkes som at også velgerne satte pris på denne muligheten.

Dersom forsøket med slik stemmegivning skal fortsette, bør de kommunene som deltok i forsøket i 2011 få delta videre. Det vil nok oppleves svært negativt blant våre velgere dersom dette ikke blir mulig.

Med hilsen

Tore Hals
bysekretær